

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

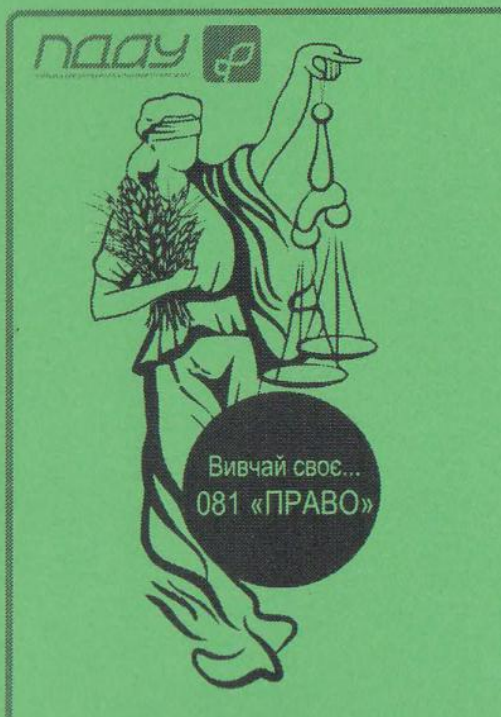
Валентина АРАНЧІЙ

18 жовтня 2021 р.

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ, ПРАВА
ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
за ступенем вищої освіти бакалавр освітньо-
професійної програми Правознавство
спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право
на 2022 рік**

**Вивчай своє...
081 «ПРАВО»**

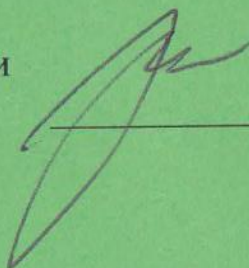
ПОЛТАВА – 2021

Програму підготували викладачі:

ОСТАШОВА Валерія	доцент кафедри підприємництва і права, гарант освітньо-професійної програми «Правознавство»;
КАЛЬЯН Олександр	голова науково-методичної ради спеціальності «Право», професор кафедри підприємництва і права;
КОЗАЧЕНКО Юлія	доцент кафедри підприємництва і права;
ШВЕДЕНКО Павло	доцент кафедри підприємництва і права;
ЛИПІЙ Євгенія	доцент кафедри підприємництва і права.

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Право» 13 жовтня 2021 р. (протокол № 3)

Голова науково-методичної ради спеціальності «Право», доцент

Олександр КАЛЬЯН

ВСТУП

Фахове випробування, як форма вступного випробування для вступу на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітнього ступеня молодшого бакалавра, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, передбачає перевірку здатності до опанування навчальної програми підготовленості вступника до здобуття ступеня вищої освіти Бакалавр за освітньо-професійною програмою Правознавство спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право на основі раніше здобутих компетенцій.

Завданням фахового випробування є перевірка у вступників знань, умінь і навичок з навчальних дисциплін «Історія держави і права України», «Конституційне право України» та «Цивільне право України», передбачених навчальним планом для підготовки освітнього ступеня Бакалавр за освітньо-професійною програмою Правознавство зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право.

При складанні фахового випробування вступники **повинні продемонструвати:**

- знання історичних процесів українського державотворення та розвитку правової думки, уміння аналізувати історичні події та виявляти їх вплив на формування права;
- знання основних понять галузі конституційного права України, виконання функцій держави із забезпечення прав та свобод громадянина, формування державної політики у сфері соціально-економічних, політичних та культурних процесів у суспільстві, вміння обґрунтовувати конституційність і доцільність правових рішень;
- знання основних понять галузі цивільного права України, сутності та змісту цивільних правовідносин, уміння орієнтуватися у способах та засобах правового захисту порушених прав фізичних та юридичних осіб, у перспективах розвитку цивільного права.

Вступник повинен вміти:

- характеризувати історичні особливості розвитку форми держави України у різні історичні періоди;
- встановлювати роль і значення історичних пам'яток права України;
- характеризувати систему державних органів управління і правові інститути України за конкретних історичних умов;
- виокремлювати основні тенденції еволюції державного ладу України та її правової системи в різні історичні періоди;
- оперувати правовими поняттями і категоріями конституційного та цивільного права;
- орієнтуватися в системі конституційного права та цивільного права України, користуватися джерелами права;
- обґрунтовувати та пояснювати зміст конституційних та цивільно-правових інститутів;

– проводити аналіз чинного законодавства з позиції правильного розуміння правових ідей, категорій, понять, які дає вивчення правових і організаційних основ конституціоналізму і цивільних правовідносин.

Вимоги до здібностей і підготовленості вступників. Для успішного засвоєння програми підготовки освітнього ступеня бакалавра за освітньо-професійною програмою Правознавство спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право вступники повинні мати освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, освітній ступінь молодшого бакалавра або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та здібності до набуття відповідних інтегральної, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми. Програма фахового випробування охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань, умінь і навичок особи, яка бажає навчатись в ПДАУ з метою одержання ступеня вищої освіти бакалавр за освітньо-професійною програмою Правознавство спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право.

Порядок проведення додаткового фахового випробування визначається «Положенням про приймальну комісію Полтавського державного аграрного університету».

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне фахове випробування для вступників передбачає виконання тестових завдань, які об'єктивно визначають їх рівень підготовки.

Тестова перевірка знань з навчальних дисциплін «Конституційне право України», «Цивільне право України» та «Історія держави і права України», які вивчалися на рівні молодшого спеціаліста, охоплює систему базових тестових завдань закритої форми із запропонованими відповідями.

Тестові завдання закритої форми складаються з двох компонентів:

- а) запитальної (змістовної) частини;
- б) 4 відповіді.

Оцінювання здійснюється за шкалою від 100 до 200 балів (табл. 1).

Таблиця 1

ТАБЛИЦЯ

відповідності тестових балів, отриманих за виконання завдань фахового вступного випробування під час вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра за освітньо-професійною програмою Правознавство підприємства спеціальності 081 Право, рейтинговій оцінці за шкалою 100-200 балів

Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100-200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100-200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100-200
0	не склав	17	103	34	154
1	не склав	18	106	35	157
2	не склав	19	109	36	160
3	не склав	20	112	37	163
4	не склав	21	115	38	166
5	не склав	22	118	39	169
6	не склав	23	121	40	172
7	не склав	24	124	41	175
8	не склав	25	127	42	178
9	не склав	26	130	43	181
10	не склав	27	133	44	184
11	не склав	28	136	45	187
12	не склав	29	139	46	190
13	не склав	30	142	47	193
14	не склав	31	145	48	196
15	не склав	32	148	49	199
16	100	33	151	50	200

Для кожного вступника передбачається 50 тестових завдань. По кожному завданню передбачається 4 варіанти відповіді, з яких вступник повинен вибрати вірну. Максимальна кількість балів, які вступник може набрати за виконання тестових завдань становить 200 балів.

Приймальна комісія допускає до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання, які при складанні фахового вступного випробування отримали не менше 100 балів.

Тривалість фахового вступного випробування – 1 година.

ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ У РОЗРІЗІ ДИСЦИПЛІН

ДИСЦИПЛІНА «ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ»

Тема 1. Історія держави і права України як наука і навчальна дисципліна

Предмет, мета і завдання курсу історії держави і права України. Функції та періодизація історії держави і права України. Історіографія та джерела історії держави і права України.

Тема 2. Перші державні утворення та їх право на території Північного Причорномор'я і Приазов'я

Держава скіфів: суспільний і політичний лад, джерела і основні риси права. Античні міста-держави у Північному Причорномор'ї: суспільний і політичний лад, джерела й основні риси права. Боспорське царство: суспільний і політичний лад, джерела і основні риси права.

Тема 3. Ранньофеодальна держава Київська Русь. Право Київської Русі.

Розселення східних слов'ян на території України. Об'єднання союзів племен і створення союзу слов'янських племен під назвою "Русь" (VII ст.). Етапи державно-правового розвитку Київської Русі. Теорії походження Київської Русі. Суспільний лад. Правове становище окремих верств населення Київської Русі. Державний лад. Центральні органи влади й управління. Джерела права Київської Русі. Розвиток права на території України в період феодальної роздробленості (сер. XII - сер. XIV ст.).

Тема 4. Галицько-Волинська держава та її право (XIII – друга половина XIV ст.)

Утворення та розквіт Галицько-Волинського князівства як центру об'єднання земель південно-західної Русі. Суспільний лад. Державний устрій. Верховна влада князя та її обмежений характер. Місцеве управління. Магдебурзьке право на західноукраїнських землях. Особливості правової системи. Джерела права. Церковне законодавство.

Тема 5. Литовсько-Руська держава та її право (друга половина XIV–XVI ст.).

Утворення Литовської держави. Ліквідація автономії українських земель. Польсько-литовські унії. Зміни у правовому статусі українських земель. Суспільний лад. Державний устрій та місцеве управління. Судова система. Джерела права. Норми державного права.

Тема 6. Право Запорізького козацтва у XVI – на поч. XVIII ст. Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій та право

Причини та умови виникнення українського козацтва. Адміністративно-територіальний поділ Січі. Система органів військово-адміністративної влади. Правова система Запорозької Січі. Джерела права. Характерні риси права. Поняття і види злочинів на Січі.

Тема 7. Суспільно-політичний лад і право на українських землях у складі Речі Посполитої (друга половина XVI – середина XVII ст.). Формування правової системи України у період визвольних змагань середини XVII ст.

Люблінська унія 1569 р. та створення Речі Посполитої. Польська експансія та її вплив на соціальну й політичну еволюцію українського суспільства. Державний лад. Система органів місцевого управління. Судова система. Литовський статут 1588 р. Поширення на українські землі магдебурзького права. Розвиток права на українських землях за часів Речі Посполитої. Джерела права України періоду визвольних змагань середини XVII ст. Державне право України періоду формування національної козацької держави середини XVII ст. Міжнародно-правовий статус України у середині XVII ст.

Тема 8. Українська гетьманська держава та її право (середина XVII – кінець XVIII ст.). Ліквідація української державності та національної правової системи у складі Російської імперії.

Політико-правове становище Гетьманщини у складі Росії. Суспільний устрій. Українські феодали. Органи управління Українською гетьманською державою (середина XVII – кінець XVIII ст.). Міське самоврядування. Судова система. Ліквідація автономії України. Ліквідація Запорозької Січі (1775 р.). Основні етапи ліквідації української державності в складі Російської імперії. Карально-охоронний апарат в українських землях у XVII – першій половині XIX ст.

Тема 9. Зміни у правовому статусі українських земель під час перебування у складі Оттоманської та Австрійської імперій в др. пол. XVII – поч. XX ст.

Три поділи Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.), приєднання Криму до Росії та вплив цих подій на політико-правове становище й історичну долю України. Лівобережжя, Правобережжя і Південь України у складі Російської імперії, Північна Буковина, Галичина і Закарпаття у складі Австро-Угорської імперії. Реформи Габсбургів у західних областях України. Правове становище населення та його особливості в окремих регіонах українських земель. Адміністративно-територіальний поділ. Галицька надворна канцелярія. Провінційний становий сейм. Губернатор і губернське правління. Джерела і кодифікація права.

Тема 10. Суспільно-політичний устрій та право на українських землях у складі Російської імперії (XIX – початок XX ст.).

Революційна криза початку XIX ст. Суспільний лад. Зміни в соціально-правовому становищі селян унаслідок реформи 1861 р. Реформи в Російській імперії XIX ст. Контрреформи 80–90-х років. Державна дума та представництво в ній України. Джерела права. Кодифікація права України.

Тема 11. Відродження української національної державності та розвиток права у 1917-1920-тих рр.

Утворення Центральної Ради. Універсали Центральної Ради. Діяльність Центральної Ради. Конституція УНР, її зміст та значення. Історико-правова характеристика природи Гетьманату П. Скоропадського. Створення Директорії. Акт злуки УНР і ЗУНР. Законодавча діяльність Директорії. Створення Української галицької армії.

Тема 12. Державно-правове будівництво в УСРР (1919-1921 рр.) та в період нової економічної політики (1921 – початок 1929 р.).

Виникнення Рад робітничих, селянських і солдатських депутатів як органів керівництва революційним рухом. I Всеукраїнський з'їзд Рад робітничих і солдатських депутатів. Проголошення України республікою Рад (12 грудня 1917 р.). Органи управління народним господарством. Трудові армії. Всеукраїнська (надзвичайна комісія для боротьби з контрреволюцією). Становлення радянського права. Перехід до нової економічної політики. Договірні відносини між УСРР і РСФРР. Утворення Союзу РСР. Адміністративно-територіальна реформа. Судова система за Положеннями про судоустрій 1922, 1925, 1929 р. Адвокатура. Структура, функції ОДПУ, ДПК при РНК УСРР та посилення репресивно-каральної спрямованості цих органів. Кодифікація законодавства.

Тема 13. Держава і право України в період тоталітарно-репресивного режиму (30-ті роки XX ст.).

Деформація державно-політичної системи. Перебудова місцевих органів влади. Посилення ролі виконавчих структур у місцевих радах. Народні суди – основна ланка судової системи. Тенденції розвитку правової системи. Джерела права. Конституція УРСР 1937 р. Репресивно-правове забезпечення насильницької колективізації. Посилення кримінальної репресії. Зміни в кримінально-процесуальному законодавстві.

Тема 14. Приєднання західноукраїнських земель до складу УРСР. Держава і право України в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.).

Радянсько-німецький пакт про ненапад і таємний протокол Молотова–Ріббентропа (23 серпня 1939 р.) про розподіл сфер впливу в Європі. Введення радянських військ у Західну Волинь і Східну Галичину. Напад нациської Німеччини на СРСР. Перебудова державного механізму на початку війни. Встановлення окупаційного режиму та розчленування загарбниками території

України. Спроби відродження української національної державності. Антифашистське підпілля та партизанський рух в Україні. Відновлення радянської влади в Україні. Особливості правової системи УРСР в умовах війни.

Тема 15. Держава і право України від періоду десталінізації до «перебудови».

Повоєнний сталінський режим. Десталінізація. Авторитарна командно-адміністративна система управління та її вплив на суспільно-політичне життя. Конституція СРСР 1977 р. і Конституція УРСР 1978 р. Правові основи та діяльність вищих органів влади та управління УРСР. Судова система УРСР. Удосконалення організації та діяльності органів внутрішніх справ. Нормативно-правове закріплення процесу курсу на «перебудову» в СРСР та УРСР (сер.80-х – 1991 рр.). Демократичні зміни у праві УРСР (сер. 80-х – 1991 рр.).

Тема 16. Розбудова правової системи незалежної України після розпаду СРСР і до прийняття Конституції України у 1996 р. Розвиток держави і права України на сучасному етапі.

Становлення та розбудова незалежної України, їх конституційно-правове та міжнародно-правове забезпечення (1991-1996 рр.). Заснування національних органів охорони громадського порядку. Тенденції розвитку правової системи України після проголошення державної незалежності у 1991 р. Трансформація форми державного правління в Україні від президентсько-парламентської до парламентсько-президентської республіки. Розвиток права України на сучасному етапі.

Рекомендована література

1. Гуржій О. І. Право в українській козацькій державі др. пол. XVII – XVIII ст. Київ : Основа, 1994. 210 с.
2. Гуржій О. Українська козацька держава в другій половині XVII – XVIII ст. Київ : Либідь, 1994. 286 с.
3. Захарченко П. П. Історія держави і права України : навч. посібник для дистанційного навчання. Київ : Університет «Україна», 2005. 385 с.
4. Іванов В.М. Історія держави і права України : підручник. Київ : КУП НАНУ, 2013. 350 с.
5. Історія держави і права України: академ. курс: підручник / Б. Й. Тищик, І. Й. Бойко. Київ: Ін Юре, 2015. 808 с.
6. Історія держави і права України. Академічний курс : підручник; у 2-х томах / за ред. В. Я. Тація. Київ : Основа, 2003. 420 с.
7. Історія держави і права України: підручник / В. Д. Гончаренко, В. М. Єрмоляєв, В. О. Рум'янцев та ін.; за ред. В. Д. Гончаренка. Харків: Право, 2013. 704 с.
8. Історія держави і права України / Трофанчук Г.І. Київ: Юрінком Інтер 2019. 568 с.

9. Мироненко О. М. Світоч української державності. Політико-правовий аналіз діяльності Центральної Ради : монографія. Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Академія правових наук України, 1995. 520 с.

10. Музиченко П. П. Історія держави і права України : підручник. Київ : Знання, 1999. 760 с.

11. Правова ідеологія і право України на етапі становлення тоталітарного режиму (1929-1941) / за ред. О. М. Мироненка та І. Б. Усенка. Київ : Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 540 с.

12. Терлюк І. Я. Історія держави і права України: навч. посіб. Вид. 4-те, зі змінами. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 772 с.

13. Українське державотворення: невитребуваний потенціал : Словник-довідник О.М. Мироненко, Ю.І. Римаренко, І.Б. Усенко, В.А. Чехович. Київ : Либідь, 1997. 410 с.

14. Хрестоматія з історії держави і права України / за ред. В.Д. Гончаренка. Київ : Ін Юре, 1997. 870 с.

ДИСЦИПЛІНА «КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Тема 1. Конституційне право України як галузь права

Поняття конституційного права як галузі права. Предмет і метод конституційного права. Принципи конституційного права України. Місце та роль конституційного права в системі національного права України. Конституційно-правові норми та їх специфіка. Підстави класифікації конституційно-правових норм. Конституційно-правові інститути. Система конституційного права України.

Джерела конституційного права України. Міжнародні договори та загальновизнані принципи міжнародного права. Закон як джерело конституційного права. Конституційні звичаї, традиції. Поняття, особливості та склад конституційно-правових відносин.

Тема 2. Конституційне право України як наука і навчальна дисципліна

Предмет і завдання науки конституційного права. Функції науки конституційного права. Методологія науки конституційного права. Конституційне право України як навчальна дисципліна.

Тема 3. Основи теорії конституції та конституціоналізму

Ідея обмеженого правління як політико-правова доктрина. Формування американського конституціоналізму та його риси. Європейський конституціоналізм та його особливості. Поняття та система сучасного конституціоналізму.

Причини виникнення конституції. Конституція як наслідок

загальноєвропейської правової і політичної культури. Поняття конституції та її юридичні властивості. Функції конституції. Класифікація конституцій. Загальна характеристика сучасних конституцій. Порядок прийняття конституцій.

Тема 4. Конституція – Основний Закон України

Поняття та види конституції. Конституційний розвиток в Україні. Головні етапи розвитку українського конституціоналізму. Розробка і прийняття Конституції України 28 червня 1996 року. Конституційний процес на сучасному етапі.

Загальна характеристика Конституції України 28 червня 1996 року. Функції, принципи та юридичні властивості Конституції України.

Тлумачення Конституції України. Реалізація Конституції України. Правова охорона Конституції України. Конституційний контроль в Україні як центральна ланка системи правової охорони Конституції України. Порядок внесення змін до Конституції України.

Тема 5. Засади конституційного ладу України

Поняття «конституційний лад України». Гуманістичні засади конституційного ладу України. Економічні, політичні, соціальні та духовно-культурні засади конституційного ладу.

Основні конституційні характеристики сучасної Української Держави.

Україна як суверенна держава. Співвідношення державного і народного суверенітетів.

Акти міжнародного права в правовій системі України.

Україна як правова держава: принцип обмеження влади Конституцією та законами, принцип поділу влади. Принцип верховенства права як складова конституційного ладу України.

Україна як соціальна держава. Конституційні засади економічної системи. Соціальні зобов'язання держави за Конституцією України.

Україна як демократична республіка. Принцип народовладдя. Співвідношення між формами безпосередньої та представницької демократії у реалізації публічної влади в Україні. Принцип багатоманітності. Конституційний лад та громадянське суспільство.

Принцип унітаризму та його закріплення в Конституції України.

Державні символи України: поняття, види, нормативне закріплення.

Правові основи системи захисту конституційного ладу України.

Тема 6. Громадянство України

Поняття і зміст громадянства. Принципи громадянства. Підстави та форми набуття громадянства України. Підстави і форми припинення громадянства України. Повноваження державних органів, що вирішують питання громадянства. Процедури з питань громадянства.

Тема 7. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні

Поняття «конституційний статус людини та громадянина». Система прав і свобод людини.

Природні права людини та їх закріплення в конституційному законодавстві. Міжнародні стандарти в галузі прав і свобод людини. Принципи конституційного статусу людини. Принципи єдності, невід'ємності та невідчужуваності конституційних прав і свобод людини.

Загальна характеристика особистих прав людини. Право на життя та способи його захисту. Свобода слова та її гарантії. Поняття та види інформації. Доступ до публічної інформації. Конституційний статус засобів масової інформації. Право на особисту недоторканність. Свобода пересування та вільний вибір місця проживання: поняття та умови реалізації. Право на свободу світогляду та віросповідання, форми його реалізації.

Загальна характеристика політичних прав громадян. Виборчі права громадян. Принципи виборчого права. Право на свободу об'єднань. Види об'єднань громадян. Політичні партії: поняття, порядок легалізації, права. Громадські організації: поняття, порядок легалізації, їх права, особливості конституційної відповідальності. Право на мирні зібрання.

Загальна характеристика конституційного регулювання економічних, соціальних, екологічних, культурних прав.

Конституційно-правовий статус іноземців, осіб без громадянства і біженців в Україні.

Обмеження прав людини і громадянина. Права людини в умовах надзвичайного стану. Гарантії конституційних прав і свобод людини і громадянина. Конституційні обов'язки людини і громадянина.

Тема 8. Конституційний статус суспільно-політичних інститутів

Поняття «громадянське суспільство». Конституційно-правові передумови становлення в Україні громадянського суспільства.

Об'єднання громадян у політичній системі України. Правовий статус політичних партій та громадських організацій.

Право людини на свободу світогляду і віросповідання та створення релігійних організацій. Їх види, основи правового статусу. Принципи взаємовідносин держави і релігійних організацій.

Поняття інформації, основні принципи інформаційних відносин в Україні. Види інформації та їх конституційно-правове регулювання. Правовий статус друкованих та аудіовізуальних засобів масової інформації.

Тема 9. Форми безпосередньої демократії в Україні

Поняття і види форм безпосереднього народовладдя в Україні.

Вибори в Україні. Поняття виборчої системи і виборчого права. Загальна характеристика виборчої системи України та її принципи. Правова регламентація порядку організації та проведення виборів народних депутатів України. Правове регулювання виборів Президента України. Суб'єкти

виборчого процесу. Загальна характеристика стадій виборчого процесу.

Референдум як форма народного волевиявлення. Поняття і види референдумів. Всеукраїнський референдум. Місцеві референдуми. Предмет референдуму. Порядок ініціювання референдуму громадянами України. Порядок призначення (проголошення) референдуму. Порядок проведення референдуму. Юридична сила рішень, прийнятих на референдумі.

Тема 10. Конституційна система державних органів України

Поняття державного органу України і його конституційний статус. Принципи організації і діяльності державних органів. Система органів державної влади, її елементна характеристика. Органи законодавчої влади. Органи виконавчої влади. Органи судової влади. Місце Президента України у системі органів державної влади. Принципи організації і діяльності органів державної влади, їх конституційне закріплення та практика реалізації в Україні.

Тема 11. Верховна Рада України – орган законодавчої влади України

Сутність та зміст парламентаризму. Конституційний статус парламенту – Верховної Ради України. Верховна Рада України в механізмі державної влади. Функції та повноваження Верховної Ради України. Склад та структура Верховної Ради України. Організаційно-правові засади діяльності Верховної Ради України. Дostroкове припинення повноважень Верховної Ради України.

Конституційний статус народного депутата України. Набуття та припинення ним повноважень. Його права та обов'язки. Депутатський запит та депутатське звернення. Гарантії діяльності народного депутата України. Депутатська недоторканність.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини як орган парламентського контролю.

Тема 12. Законодавчий процес в Україні

Сесія Верховної Ради України. Розгляд питань на пленарних засіданнях Верховної Ради України. Комітети і комісії Верховної Ради України: склад, порядок формування, функції та повноваження. Посадові особи Верховної Ради України.

Поняття та стадії законодавчого процесу. Особливості проходження конституційних законів. Прийняття законопроекту. Введення в дію законів та інших актів Верховної Ради. Спеціальні парламентські процедури. Депутатські групи і фракції у Верховній Раді України.

Тема 13. Президент України – глава Української держави

Загальна характеристика конституційно-правового статусу Президента України. Становлення інституту президента в Україні. Вибори Президента України. Функції та повноваження Президента України. Акти Президента України. Підстави та порядок дострокового припинення повноважень

Президента України.

Конституційно-правовий статус Ради національної безпеки та оборони.

Тема 14. Органи виконавчої влади в Україні

Поняття органів виконавчої влади та їх система.

Конституційний статус Кабінету Міністрів України. Склад Кабінету Міністрів України. Особливості правового статусу членів Кабінету Міністрів України. Порядок формування та припинення діяльності Кабінету Міністрів України. Повноваження Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України.

Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій.

Тема 15. Конституційний Суд України

Конституційний Суд України як єдиний орган конституційної юрисдикції. Порядок формування Конституційного Суду України і його структура. Функції та повноваження Конституційного Суду України. Юрисдикція Конституційного Суду України.

Статус судді Конституційного Суду України. Гарантії незалежності суддів Конституційного Суду України та підстави припинення їх повноважень.

Загальна характеристика конституційно судового процесу. Акти та правові позиції Конституційного Суду України (загальний підхід).

Тема 16. Конституційний статус органів суду і прокуратури

Поняття і природа судової влади. Судова система України. Правовий статус суддів. Основні засади здійснення правосуддя в Україні. Конституційно-правовий статус Вищої ради правосуддя. Конституційно-правовий статус прокуратури.

Тема 17. Територіальний устрій України

Поняття, принципи та форми територіального устрою. Поняття та склад території держави. Конституційно-правовий статус державного кордону України. Система адміністративно-територіального устрою України. Порядок утворення та зміни адміністративно-територіальних одиниць.

Особливості статусу окремих територій та адміністративно-територіальних одиниць. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим.

Тема 18. Місцеве самоврядування в Україні

Поняття і юридична природа місцевого самоврядування. Основні теорії та сучасні моделі (системи) місцевого самоврядування. Зародження та розвиток інституту місцевого самоврядування в Україні.

Система, принципи та функції місцевого самоврядування в Україні. Конституційно-правовий статус органів місцевого самоврядування та їх

повноваження. Особливості здійснення місцевого самоврядування на рівні області (району) та на рівні територіальних громад.

Матеріально-фінансова база місцевого самоврядування. Організаційно-правові форми місцевого самоврядування в Україні. Гарантії місцевого самоврядування в Україні.

Рекомендована література

1. Демків Р.Я. Конституційне право України: курс лекцій. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 332 с.
2. Задорожня Г.В., Задорожний Ю.А., Сопілко І.М. Конституційне право України: підручник. Київ : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2010. 448 с.
3. Конституційне право України. Академічний курс: підручник: У 2 т. Т. 2 / за заг. ред. Ю.С. Шемшученка. Київ : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. 800 с.
4. Конституційне право України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. В. П. Колісника та Ю. Г. Барабаша. Харків: Право, 2008. 416 с.
5. Конституційне право України: підручник / В. Ф.Погорілко, М.О. Баймуратов, О.Ф. Фрицький, та ін.; за ред. О.Ф.Фрицького. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 352 с.
6. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В.Я.Таций (голова редкол.), О. В. Петришин (відп. секретар), Ю. Г. Барабаш та ін. ; Нац. акад. прав. наук України. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2011. 1128 с.
7. Кравченко В.В. Конституційне право України: навч. посібник. Вид. 6-те, виправл. і доповн. Київ: Атіка, 2008. 592 с.
8. Совгиря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 556 с.
9. Стрижак А. Конституція України в актах Конституційного Суду України (аналітичний огляд та коментар): текст. Київ: Ін Юре, 2010. 629 с.
- 10.Теліпко В.Е. Конституційне та конституційно-процесуальне право України : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів. Київ: Центр навчальної літератури, 2009. 568 с.

ДИСЦИПЛІНА «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Тема 1. Загальні положення Цивільного права.

Об'єктивність поділу права на приватне і публічне. Поняття цивільного права як приватного права. Предмет та метод цивільного права. Функції цивільного права. Принципи цивільного права. Система цивільного права.

Основні цивільно-правові системи світу (романо-германська (континентальна), англо-американська). Інші цивільно-правові системи світу.

Поняття, предмет та методи цивільного права як науки. Цивільне право як навчальна дисципліна.

Поняття та види джерел цивільного права. Поняття та види актів цивільного законодавства. Конституція України як основа цивільного законодавства. Цивільний кодекс України як основний акт цивільного законодавства. Закони України як акти цивільного законодавства України. Регулювання цивільних відносин актами Президента України. Постанови Кабінету Міністрів України як акти цивільного законодавства. Особливості актів інших органів державної влади України, органів влади Автономної Республіки Крим, що регулюють цивільні відносини. Забезпечення верховенства норм Цивільного кодексу України. Цивільно-правовий договір як джерело цивільного права. Міжнародні договори як джерела цивільного права. Звичай як джерело цивільного права. Дія цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб. Аналогія закону та аналогія права. Тлумачення цивільно-правових норм.

Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин

Поняття цивільного правовідношення. Елементи цивільного правовідношення. Суб'єкти цивільних правовідносин. Об'єкти цивільних правовідносин. Зміст цивільних правовідносин. Поняття та зміст суб'єктивних прав та обов'язків. Види цивільних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.

Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин

Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи. Виникнення і припинення цивільної правоздатності фізичної особи. Обсяг цивільної правоздатності фізичної особи. Нікчемність правочинів та недійсність актів, що обмежують можливість фізичної особи мати не заборонені законом цивільні права та обов'язки. Співвідношення цивільної правоздатності та суб'єктивного цивільного права. Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Опіка та піклування. Місце проживання фізичної особи та його цивільно-правове значення. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. Акти цивільного стану. Фізична особа – підприємець. Принципи та умови здійснення підприємницької діяльності фізичною особою. Цивільно-правова відповідальність фізичної особи-підприємця. Управління майном, що використовується для підприємницької діяльності органом опіки та піклування. Банкрутство фізичної особи-підприємця.

Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин

Поняття юридичної особи приватного права та її ознаки. Класифікація юридичних осіб. Створення юридичної особи. Установчі документи юридичних осіб. Державна реєстрація юридичних осіб. Індивідуалізація

юридичної особи. Місцезнаходження юридичної особи. Найменування юридичної особи. Комерційне (фірмове) найменування підприємницьких товариств. Використання юридичними особами торговельних марок та географічних зазначень товарів (продукції), послуг, робіт, які вони випускають, надають, виконують. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність юридичних осіб. Органи юридичної особи та їх види. Організаційно-правові форми юридичних осіб. Товариства та установи. Підприємницькі товариства. Господарське товариство та його види. Створення господарських товариств однією особою. Виробничий кооператив. Непідприємницькі товариства та їх види. Правовий статус установ. Філії та представництва юридичної особи. Припинення юридичних осіб. Припинення юридичної особи у формі правонаступництва (злиття, приєднання, поділ та перетворення). Припинення юридичної особи у формі ліквідації. Добровільний порядок ліквідації юридичної особи. Припинення юридичної особи у формі ліквідації через процедуру банкрутства. Виділ юридичної особи. Держава Україна, Автономна Республіка Крим, територіальні громади як учасники цивільних відносин

Правові форми участі держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад у цивільних відносинах. Органи та представники, через яких діють у цивільних відносинах держава, Автономна Республіка Крим та територіальні громади. Відповідальність за зобов'язаннями держави, Автономної Республіки Крим та територіальних громад.

Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.

Поняття та види об'єктів цивільних прав. Матеріальні та нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав. Речі та їх класифікація. Складові частини речі та складна річ. Головна річ та її приналежність. Продукція, плоди та доходи. Майно. Підприємство (єдиний майновий комплекс). Гроші. Валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин. Цінні папери та їх ознаки. Групи та види цінних паперів. Оборотоzдатність цінних паперів. Цінні папери на пред'явника, іменні та ордерні цінні папери. Порядок передачі прав за цінними паперами. Документарні та бездокументарні цінні папери. Нематеріальні блага: результати інтелектуальної, творчої діяльності людини, інформація. Особисті немайнові блага фізичної особи.

Поняття, ознаки і класифікація особистих немайнових прав. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи та соціальне буття фізичної особи. Особисті немайнові права юридичних осіб. Обмеження особистих немайнових прав. Здійснення та захист особистих немайнових прав.

Тема 6. Правочини. Представництво.

Поняття правочину та його ознаки. Види правочинів. Умови дійсності правочинів. Законність змісту правочину. Здатність осіб до вчинення правочину. Форма вчинення правочину, її види. Захист прав та інтересів малолітніх, неповнолітніх чи непрацездатних дітей при вчиненні правочину їх

батьками (усиновлювачами). Презумпція правомірності правочину. Державна реєстрація правочину та її значення. Місце вчинення правочину. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину. Поняття та види недійсних правочинів. Правові наслідки недійсності правочину. Момент, з якого правочин вважається недійсним. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину.

Поняття та види представництва. Значення інституту представництва. Підстави виникнення представництва та його види. Представництво за законом. Представництво на підставі акту органу юридичної особи. Договірне представництво. Представництво за довіреністю. Комерційне представництво. Передоручення. Повноваження представника. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень. Поняття і види довіреності. Форма та строк довіреності. Довіреність юридичної особи. Припинення представництва за довіреністю. Скасування довіреності. Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю.

Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність.

Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків. Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом. Виконання цивільних обов'язків. Право на захист цивільних прав та інтересів. Захист цивільних прав та інтересів судом. Захист цивільних прав та інтересів Президентом України, органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування. Захист цивільних прав нотаріусом. Самозахист суб'єктивних цивільних прав та інтересів. Визнання незаконним правового акта органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування.

Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності. Види та форми цивільно-правової відповідальності. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності. Цивільно-правова відповідальність незалежно від наявності вини. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність

Поняття та визначення строку та терміну. Види цивільно-правових строків та термінів. Початок перебігу та закінчення строку. Порядок вчинення дій в останній день строку. Поняття, значення і види дії позовної давності. Зміна тривалості позовної давності. Обчислення позовної давності. Початок перебігу, зупинення і переривання позовної давності. Перебіг позовної давності у разі залишення позову без розгляду. Застосування позовної давності до додаткових вимог. Наслідки спливу позовної давності. Поновлення позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності

Загальна характеристика речового права. Види речових прав. Право власності. Суб'єкти права власності. Право власності Українського народу. Публічна і приватна власність. Поняття права приватної власності. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти права приватної власності. Об'єкти права власності. Зміст права власності. Правомочності власника. Обов'язки власника. Загальні засади здійснення права власності. Межі права власності та підстави його обмеження.

Тема 10. Набуття та припинення права власності

Поняття і види підстав набуття права власності: первісні та похідні, загальні та спеціальні. Набуття права власності: юридичною особою публічного права; добросовісним набувачем на майно, відчужене особою, яка не мала на це право; на новостворене майно; на перероблену річ; на безхазяйну річ; на рухому річ, від якої власник відмовився; на знахідку; на бездоглядну домашню тварину; на скарб; шляхом привласнення загальнодоступних дарів природи; за набувальною давністю; в результаті приватизації державного майна та майна, що є в комунальній власності. Момент набуття права власності. Момент набуття права власності за договором. Правовстановлюючі документи. Підстави припинення права власності. Відчуження власником свого майна. Відмова власника від права власності. Припинення права власності особи на майно, яке за законом не може їй належати. Припинення права власності внаслідок знищення майна. Примусове відчуження земельних ділянок приватної власності, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, з мотивів суспільної необхідності. Викуп пам'яток культурної спадщини. Реквізиція. Конфіскація. Інші підстави припинення права власності.

Тема 11. Право спільної власності. Захист права власності.

Поняття та види права спільної власності. Право спільної часткової власності. Порядок визначення часток у праві спільної часткової власності. Здійснення права спільної часткової власності. Тягар утримання майна, що є у спільній частковій власності, та визначення приналежності плодів, продукції і доходів від його використання. Право співвласника розпорядитися своєю часткою у праві спільної часткової власності. Переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності. Виділ частки із майна, що є у спільній частковій власності. Припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників. Поділ майна, що є у спільній частковій власності. Право спільної сумісної власності та його здійснення. Виділ частки із майна, що є у спільній сумісній власності. Поділ майна, що є у спільній сумісній власності.

Загальні засади захисту права власності. Речово-правові способи захисту права власності. Витребування майна від особи, яка незаконно заволоділа ним (віндикаційний позов), та розрахунки при цьому. Особливості

витребування майна від добросовісного набувача. Витребування грошей та цінних паперів. Захист права власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння (негаторний позов). Визнання права власності. Визнання незаконним правового акту, що порушує право власності. Особливості відшкодування шкоди, завданої власникові земельної ділянки, житлового будинку, інших будівель у зв'язку із зниженням їх цінності. Зобов'язально-правові способи захисту права власності.

Тема 12. Речові права на чуже майно

Загальна характеристика речових прав на чуже майно, їх види. Право володіння чужим майном: суб'єкти, підстави виникнення та припинення. Обов'язок недобросовісного володільця щодо повернення майна особі, яка має на нього право власності чи інше право, або яка є добросовісним володільцем. Право обмеженого користування чужим майном (сервітут). Суб'єкти, об'єкти, види та зміст сервітуту, порядок його встановлення та припинення. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). Підстави виникнення та припинення. Строк договору про надання права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб. Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої у користування для сільськогосподарських потреб, та землекористувача. Право землекористувача на відчуження права користування земельною ділянкою. Поняття та підстави виникнення права користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій). Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої для забудови, та землекористувача. Підстави та правові наслідки припинення права користування земельною ділянкою для забудови.

Тема 13. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.

Поняття права інтелектуальної власності та його загальна характеристика. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності.

Поняття авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Співавторство. Виникнення авторського права. Особисті немайнові та майнові права автора, строки їх чинності та наслідки припинення. Поняття і види суміжних прав. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Порушення авторських і суміжних прав, порядок і способи їх захисту.

Поняття патентного права. Винахід, корисна модель, промисловий зразок як об'єкти патентного права. Суб'єкти патентного права. Патент та його види. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок, строки їх чинності. Підстави та правові наслідки припинення чинності патенту та визнання його недійсним. Право попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Право інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Поняття комерційного (фірмового) найменування. Поняття торговельної марки. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення та його зміст.

Право інтелектуальної власності на наукове відкриття, на компонування інтегральної мікросхеми, на раціоналізаторську пропозицію, на сорт рослин, породи тварин, на комерційну таємницю.

Тема 14. Загальні положення про зобов'язання.

Поняття, загальна характеристика та функції зобов'язального права. Співвідношення зобов'язального та речового права. Система зобов'язального права. Поняття зобов'язання, його зміст та підстави виникнення. Суб'єкти у зобов'язанні. Заміна сторін у зобов'язанні. Третя особа у зобов'язанні. Види зобов'язань. Договірні та позадоговірні зобов'язання. Грошові зобов'язання.

Поняття та загальні умови виконання зобов'язання. Суб'єкти виконання зобов'язання. Предмет виконання зобов'язання. Спосіб, строк (термін) та місце виконання зобов'язання. Підтвердження виконання зобов'язання.

Загальна характеристика видів забезпечення виконання зобов'язання (зобов'язань). Неустойка. Завдаток. Порука. Гарантія. Застава. Притримання.

Поняття та загальна характеристика припинення зобов'язань. Підстави припинення зобов'язань. Виконання зобов'язання. Передання боржником кредиторів відступного. Зарахування зустрічних однорідних вимог. Припинення зобов'язань за домовленістю сторін. Новація і сфера її застосування. Припинення зобов'язань шляхом прощення боргу. Неможливість виконання зобов'язання як підстава для його припинення. Поєднання боржника і кредитора в одній особі як підстава припинення зобов'язання. Смерть фізичної особи або ліквідація юридичної особи – підстава припинення зобов'язання.

Поняття та правові наслідки порушення зобов'язання. Одностороння відмова від зобов'язання. Розірвання договору. Поняття та умови відповідальності за порушення зобов'язання. Підстави звільнення від відповідальності за порушення зобов'язання. Відповідальність за порушення грошового зобов'язання.

Тема 15. Загальні положення про цивільно-правовий договір

Поняття, загальна характеристика та значення цивільно-правового договору. Свобода договору та її межі. Види договорів. Публічний договір. Договір приєднання. Попередній договір. Договір на користь третьої особи. Змішаний договір. Зміст договору. Форма договору. Порядок та стадії укладення договору. Оферта. Акцепт. Переддоговірні спори. Укладення договорів на біржах, аукціонах, конкурсах. Зміна та розірвання договору.

Тема 16. Договори про передачу майна у власність.

Загальні положення про договір купівлі-продажу. Права та обов'язки сторін за договором. Правові наслідки порушення умов договору. Види договорів купівлі-продажу. Договір роздрібної купівлі-продажу та його види. Договір купівлі-продажу підприємства. Договір поставки. Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Договір міни.

Поняття, предмет, форма договору дарування та його види. Права та обов'язки сторін за договором. Договір дарування з умовою передання дарунку у майбутньому. Договір дарування з покладенням на обдарованого обов'язку на користь третьої особи. Розірвання договору на вимогу дарувальника. Поняття, предмет та форма договору про пожертву. Сторони за договором про пожертву. Права жертвувачів. Інші види прав інтелектуальної власності.

Тема 17. Договори про передачу майна у тимчасове користування.

Поняття, предмет, форма договору ренти. Сторони в договорі ренти, їх права та обов'язки. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату ренти.

Поняття, предмет, форма та строк договору позички. Зміст договору позички. Розірвання договору. Припинення договору.

Поняття, предмет, форма договору довічного утримання (догляду). Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Забезпечення виконання договору. Припинення договору. Правові наслідки розірвання договору. Перехід прав та обов'язків за договором.

Поняття, предмет та строк договору найму. Сторони в договорі найму, їх права та обов'язки. Права третіх осіб на річ, яка передана у найм. Правові наслідки зміни власника речі, переданої у найм. Піднайм. Припинення договору найму. Окремі види договору найму (оренди). Договір прокату. Договір найму (оренди) земельної ділянки. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди. Договір найму (оренди) транспортного засобу. Договір лізингу та його види.

Поняття договору найму (оренди) житла та його види. Предмет та форма договору комерційного найму (оренди) житла. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Строк договору. Договір піднайму житла. Заміна наймача у договорі. Підстави та правові наслідки розірвання договору.

Тема 18. Договори про виконання робіт.

Поняття та види договору підряду. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Строки в договорі. Порядок оплати роботи. Розрахунки між сторонами у разі випадкового знищення предмету договору або неможливості закінчення роботи. Якість та гарантії якості роботи. Види договору підряду. Договір побутового підряду. Договір будівельного підряду. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт.

Поняття та предмет договорів на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Сторони договору, їх права та обов'язки. Ризики та відповідальність сторін за договором.

Тема 19. Договори про надання послуг.

Поняття та види договорів про надання послуг. Умови договорів про надання послуг. Сторони договору, їх права та обов'язки. Виконання договору про надання послуг.

Загальні положення про перевезення. Система транспортних договорів. Договір перевезення вантажу. Порядок укладення та форма договору. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Довгостроковий договір. Договір чартеру (фрахтування). Особливості перевезення вантажу різними видами транспорту. Договір повітряного перевезення вантажу. Договір перевезення вантажу внутрішніми річковими шляхами. Договір перевезення вантажу автомобільним транспортом. Договір залізничного перевезення вантажів. Договір морського перевезення вантажу. Відповідальність сторін за порушення умов договору. Претензії і позови в транспортних зобов'язаннях. Договір перевезення пасажирів та багажу. Права і обов'язки сторін за договором.

Поняття та загальна характеристика договору транспортного експедирування. Елементи договору транспортного експедирування. Права та обов'язки сторін. Припинення договору. Відповідальність сторін.

Поняття, предмет та форма договору зберігання. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Зберігання речей, визначених родовими ознаками. Відповідальність зберігача за договором зберігання. Договір складського зберігання. Складські документи. Спеціальні види зберігання. Особливості зберігання в

ломбардах, у банківських сейфах, в камерах схову організацій транспорту, у гардеробі організацій та у готелях. Договір зберігання автотранспортного засобу. Зберігання речей пасажирів під час його перевезення. Зберігання речей, що є предметом спору. Договір охорони.

Поняття договору доручення. Сторони договору доручення, їх права та обов'язки. Строк договору. Припинення договору та його наслідки.

Поняття та умови договору комісії. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Виконання договору. Субкомісія.

Поняття, предмет та форма договору управління майном. Істотні умови договору. Строк договору. Сторони в договорі, їх права і обов'язки. Відповідальність управителя. Припинення договору.

Тема 20. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами

Поняття і значення страхування. Об'єкти та види страхування. Співстрахування. Перестрахування. Суб'єкти страхових відносин. Поняття, предмет та форма договору страхування. Сторони у договорі страхування, їх

права та обов'язки. Укладення договору страхування на користь третьої особи. Істотні умови договору. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування. Договір страхування майна. Договір страхування цивільної відповідальності. Поняття і види зобов'язань з особистого страхування. Страхування життя. Страхування від нещасних випадків і захворювань. Медичне страхування. Обов'язкове страхування.

Поняття, предмет та форма договору позики. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Виконання договору позики.

Поняття, сторони та форма кредитного договору. Права та обов'язки сторін за договором. Комерційний кредит.

Поняття, сторони та форма договору банківського вкладу. Види банківських вкладів. Договір банківського вкладу на користь третьої особи. Виконання і припинення договору банківського вкладу.

Поняття та предмет договору банківського рахунка. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Відповідальність банку за неналежне виконання операцій за рахунком клієнта. Обмеження права розпорядження рахунком. Розірвання договору банківського рахунка. Банківська таємниця.

Поняття та предмет договору факторингу. Сторони в договорі факторингу, їх права та обов'язки.

Розрахункові зобов'язання. Поняття і форми розрахунків. Правове регулювання готівкових і безготівкових розрахунків. Готівкові розрахунки як форма виконання грошових зобов'язань. Поняття, зміст та основні форми безготівкових розрахунків. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Розрахунки за акредитивом. Поняття та види акредитивів. Розрахунки за інкасовими дорученнями. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.

Тема 21. Договори про передачу результатів творчої діяльності

Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Види ліцензій та права ліцензіата за ними. Поняття, предмет і строк ліцензійного договору. Сторони договору, їх права та обов'язки. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Поняття, предмет та форма договору комерційної концесії. Особливі умови договору комерційної концесії. Сторони договору, їх права та обов'язки. Договір комерційної субконцесії. Зміна та припинення договору.

Тема 22. Договори про спільну діяльність

Загальна характеристика та підстави виникнення зобов'язань, що виникають із спільної діяльності, та їх види. Поняття договору про спільну діяльність та його види. Форми та умови договору про спільну діяльність.

Поняття договору простого товариства. Права і обов'язки сторін за договором. Припинення договору.

Поняття засновницького договору. Права та обов'язки учасників засновницького договору. Зміна і припинення договору.

Тема 23. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди.

Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди та їх види. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу. Зміна умов та відмова від проведення конкурсу.

Поняття та призначення зобов'язань, що виникають при вчиненні дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Умови відшкодування витрат, понесених особою при веденні чужих справ без доручення.

Поняття та призначення зобов'язань, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи. Суб'єкти зобов'язань та умови виникнення цих зобов'язань. Відшкодування шкоди, завданої рятівнику. Поняття та призначення зобов'язань, що виникають у зв'язку з рятуванням майна іншої особи. Суб'єкти зобов'язань. Умови відшкодування шкоди, завданої рятівнику.

Поняття зобов'язань по усуненню загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Наслідки не усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок не усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

Поняття зобов'язань, що виникають з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави (безпідставне набуття майна). Суб'єкти зобов'язань. Повернення в натурі безпідставно набутого майна. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання.

Зобов'язання, що виникають внаслідок завдання шкоди. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду. Підстави відповідальності за завдану моральну шкоду. Відшкодування шкоди, завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист. Відшкодування шкоди, завданої прийняттям закону про припинення права власності на певне майно. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, органом влади Автономної республіки Крим, органом місцевого самоврядування або їх посадовою або службовою особою. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду. Відшкодування майнової шкоди фізичній особі, яка потерпіла від злочину. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою. Урахування вини потерпілого і матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоди. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. Відшкодування ядерної шкоди. Відшкодування шкоди особою, яка застрахувала свою цивільну відповідальність. Відшкодування шкоди, завданої

каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

Тема 24. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір

Поняття та види спадкування. Відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Право на спадкування, усунення від права на спадкування. Склад спадщини. Права та обов'язки осіб, які не входять до складу спадщини. Особливості спадкування окремих об'єктів. Спадкування обов'язку відшкодувати майнову шкоду (збитки) та моральну шкоду, яка була завдана спадкодавцем. Обов'язок спадкоємців відшкодувати витрати на утримання, догляд, лікування та поховання спадкодавця.

Поняття заповіту та право на заповіт. Види заповіту. Форма заповіту. Права заповідача. Заповідальний відказ. Покладення. Встановлення сервітуту у заповіті. Право на обов'язкову частку у спадщині. Підпризначення спадкоємця. Скасування та зміна заповіту. Недійсність заповіту. Спадкування частини спадщини, що не охоплена заповітом. Виконання заповіту.

Поняття спадкування за законом і коло спадкоємців за законом. Черговість спадкування за законом. Зміна черговості одержання права на спадкування. Спадкування за правом представлення. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.

Поняття, предмет та форма спадкового договору. Сторони в договорі, їх права і обов'язки. Забезпечення виконання та розірвання спадкового договору.

Рекомендована література

1. Договірне право: Загальна частина / За ред. О. В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер 2018. 896 с.
2. Договірне право: Особлива частина / За ред. О. В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер 2018. 1200 с.
3. Заїка Ю.О. Українське цивільне право: навч. посібник. 2-е вид. змін. і доп. Київ: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008 368 с.
4. Практика застосування окремих норм Цивільного кодексу України : практич. посібник / Кол. авт. Київ : Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. 420 с.
5. Цивільне право України: Академічний курс: підручник. У двох томах / за заг. ред. Я.М.Шевченко. Т.1, 2. Київ : Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. 720 с.; 560 с.
6. Цивільне право України. Загальна частина: Підруч. 3-є вид./ За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. Київ: Юрінком Інтер 2017. 976 с.
7. Цивільне право України. Особлива частина: Підруч. 3-є вид. / За ред. О.В. Дзери, Н. С. Кузнецової. Київ: Юрінком Інтер 2017. 1176 с.
8. Цивільне право України : підручник : У 2-х т. / Борисова В. І. (кер. авт. кол.), Баранова Л. М., Жилінкова І. В. та ін.; За заг. ред. В.І.Борисової, І.В.Спасибо-Фатєєвої, В.Л.Яроцького. Київ: Юрінком Інтер,

2004. Т. 1. 480 с.

9. Цивільне право. Практикум : навч. посібник / відп. ред. Р. А. Майданик, Н. С. Кузнецова, О. В. Дзера. Київ : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 624 с.

10. Цивільне право України : підручник / за ред. Є.О.Харитонова; Т.С. Ківалової, О.І. Харитонової, Н.Ю. Голубевої. Харків : ТОВ «Одіссей», 2010. 700 с.

11. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, В.В Луця. Київ : Юрінком Інтер, 2005.

12. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / за ред. розробників проекту Цивільного кодексу України. Київ : Істина, 2004.

13. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар : У 2-х ч. / за заг ред. Я. М. Шевченко. Київ : Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004.

14. Цивільний кодекс України : Науково-практичний коментар. Видання 7-є, перероблене та доповнене. Харків : ТОВ «Одіссей», 2016. 1200 с.

15. Харитонов Є. О. Цивільне право України : підручник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / Є. О. Харитонов, О. В. Старцев. Київ : Істина, 2007. 816 с.

16. Харитонов Є. О. Нариси теорії цивілістики (поняття та концепції) : монографія / Харитонов Є. О. Одеса : Фенікс, 2008. 464 с.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Критерії оцінки фахового вступного випробування.....	5
Зміст вступного фахового випробування в розрізі дисциплін.....	6
Дисципліна «Історія держави і права України».....	6
Дисципліна «Конституційне право України».....	10
Дисципліна «Цивільне право України».....	15